

Tavaszi a háztájiban

A kiskertekben és a háztáji földeken is a tavaszra készülnek az emberek. Már március közepéig földbe kell kerülnie a magoknak, hogy az idelévőben is legyen az asztalon korai zöldség, hagyma, paprika, paradicsom. Sokfelé a házak enyhelyében, nap-sütötte, szélvédett részeken, asztalsimasságú ágyásokba szórják a palántának való veteménymagot, de nagy általánosságban még a talaj-előkészítő munkálatokat végzik. Ásznak, fordítanak, gerblyéznek. A gyümölcsösökben nyitják, trágyázzák a szőlőt, permetezik a korai termésű barackfákat. Néhol már a szabadba vetik a mákot, a sárgarépat és a korai burgonyát. Szemerédi Józsefné az ópusztaszeri Árpád vezér Tsz tagja, a házi minden kertet őrzi.

Molnár József felvétele

A kommunista vasárnaptól a tömegsportig

Igényesebb KISZ-munka a textilművekben

A hét közepén még egész gépsorok álltak munkaerőhiány miatt. Pár nap múlva meg már annyi volt a jelentkező, hogy nem is jutott mindenkinek gép. Alom? Dehogyan. Tavaly történt, a Szegedi Textilművekben. Meghozta másodikára, munkaszüneti napon. Legalábbis a napról szerint. A gyár KISZ-bizottságán így jegyezték fel: *kommunista vasárnap*.

Elsők a munkában

Akik nem fonhattak, szóhattak aznap, udvart takarítottak, téglát pucoltak. Nem a saját portájukon, közös második otthonuk javára. A letisztított téglából ugyanis negyedszázalékos értékű társadalmi munkával háromszorosára bővíthetik a textiles klubot. De jutott az így megtermelt összegből a vietnami szakmunkásképző intézet építéséhez is: a gyáriak 50 ezer forintot fizettek be a KISZ KB számlájára e célra.

A textilművek dolgozóinak nagy többsége 30 éven aluli. A fiatalok járnak elől a munkaversenyben éppúgy, mint a szakmai vetélkedésben. KISZ-vednökséggel valószínűleg az országos első helyre jutottak. A textilgyár ifjúkommunistáinak szervezeti, politikai, ideológiai munkájához? Az MSZMP XI. kongresszusa, a KISZ KB határozatai pontos irányítást adtak, jó módszereket és programot nyújtottak. A termelési feladatokat pedig a IV. ötéves terv teljesítése és az V. beindítása,

ezen belül a gyár tennivalói határozták meg.

Az 1974 áprilisában közzétett KISZ-dokumentumot jól feldolgozni, eredményesen alkalmazni — kezdettől nehez, összetett, felelősségteljes munka. A politikussá formált ifjúsági szervezetbe itt a korábbi létszám egyötöde már nem került be. Igényesebb, következetesebb, rendszeresebb társadalmi tevékenységet kezdtek számonkérni a KISZ-tagoktól. S az eredmény: tervteljesítés, Kiváló ifjúsági klub cím, három felszabadulási sportzászló, Ifjúkommunista előfizetési versenyben országos harmadik hely, a gyári ifjúgárdista század első, második és harmadik helyezései, a szakmai vetélkedők sikerei... És ezek csak a leglátványosabbak.

Nem fenéki tejföl

A hétköznapiokon persze gyakran találkozik gondokkal, kérdőjelekkel is Pankr Sándor, a textilművek KISZ-bizottságának titkára és Gajda Éva, a helyettese. Például nem mindig fog el a több száz ifjúsági lap, akadnak hiányok olykor az elszámolásnál is. Egyes fiatalok felelőtlensége (a munkahelyen, a társadalmi életben, a szabad időben) rombolja a KISZ tekintélyét, elismertségét. Pedig azt nem könnyű megszerezni, kiharcolni a gyári negyedszázalékos minden fórumon.

Vannak aztán kádergondok is. Ifjúgárdistának, munkásöröknek, mozgalmi vezetőnek, pártagnak ajánlani a gyár ifjúkommunistái közül valakit — nagy felelősség. Meg aztán itt is erős a fluktuáció, kevés a megfelelő ember ilyen célokra. A lelkesedés felkészülés hiányában, a szabadidőben jár, mint a szorgalom nélküli politikai megbízhatóság. Így aztán nem könnyű rátermett fiatalokat találni minden alapszervezeti funkcióra. A helyzetet nehezíti még, hogy

a dolgozók majd háromnegyede nő, vagyis évekre kiveshet a gazdasági és társadalmi munkából, ha gyermekgondozási szabadságra megy.

A sikerek árnyékában

Az értelmes aktivitás hiánya sok zavaró mellékterméket produkál a szervezeti életben, a szabad idő eltöltésében, a közösségi munkában is. Például az, hogy minden KISZ-tag jelentkezett valamilyen oktatásra, még nem jelenti azt, hogy valóban tanulnak, hasznosítják is az új ismereteket a fiatalok. Ez olykor a vezetőképzésben is előfordul.

A felszabadulási sportzászlók ellenére a gyár fiataljainak tömegsportja korántsem rendezett. Az edzett ifjúságot versenyben saját KISZ-vállalásait csak az alapszervezetek tagságának töredéke teljesítette tisztességesen. Az átadások joggal megcsodált, kibővített ifjúsági és munkásklubot a textilműveknek mindössze 10 százaléka látogatja rendszeresen. Ők is többnyire szórakozni, játszani, táncolni tudnak oda. A művészeti, tudományos, politikai jellegű programokra a klubtagoknak már csak ötöde-hatoda kíváncsi.

A Szegedi Textilművek KISZ-szervezete — sajátosan nehéz körülményei ellenére — dicséretes munkát végzett el az elmúlt két évben. Természetes, hogy egyre kritikusabb szemmel, egyre igényesebben vizsgálják politikai tevékenységüket. A városi, a megyei KISZ-vezetők helytállást, eredményeket „szoktak meg” tőlük — továbbra is ezt várják. A március 20-i küldöttgyűlésre tervezett beszámoló, a következő időszak munkája erre a megbízható, tartós és erős alapa épül. Az új ifjúsági vezetők feladata a méltó folytatás, a sikeres továbbépítés.

Várkonyi Ferenc

A história vallatói

Tizenötven vannak. Kéthetente összegyűlnek a város négy középiskolájából. A Tömörkény István gimnázium és művészeti szakközépiskolában, a Tisza-parti gimnáziumban, a Kőrösi József és a Vedres István szakközépiskolában tanulnak. Talán művészeti pályára, közgazdász-építészeknek, vízügyi szakembernek, vagy tanárnak készülnek. Szeretnek táncolni, rengeteg a haverjuk, rajonganak a modern zenéért, legszívesebben farmerba bújnának — egyszerűen, ahogy mondani szokták, mai fiatalok. Valami mégis megkülönbözteti őket a többiekét: a történelem iránti rajongásuk.

Az ifjú történelembarátok körét egy éve szervezték meg Szegeden, a TIT történelmi szakosztályának támogatásával. A megnevezés találó: a szakkör nem afféle érettségire vagy egyetemre előkészítő tanfolyam. Célja, hogy a történelem iránt az általában jobban érdeklődő fiatalok cseppet sem hivatalos keretek között, baráti környezetben ismerkedhessenek meg a történelmi kutatómunkával. A körnek a Tisza-parti gimnázium adott otthont, a diákok dr. Máriaföldy Márton tanár irányításával bújvárnak a múltban. Megtanulják, hogyan kell összegyűjteni, majd felhasználni az egy-egy témához szükséges történelmi forrásanyagot. Könyvtárak katalógusait böngészik, kutatnak a múzeum, a levéltár dokumentumaiban, szociológiával, néprajzzal, művészettel, irodalommal barátkoznak. Ahogy az egyáltalán nem középiskolás szintű beszámolókból kiderül, mindez elválaszthatatlan a történelemtől.

A szakkörbe járnak nem kötelező, csak arra számítanak, aki szívesen, önszántából vállal feladatot. Eppen ez a vonzó. Alig akad összejevetel, hogy a társaság ne lenne teljes. Részben a TIT történelmi választmánya által közzétett forrásszemlély-gyűjteményre támaszkodnak, s olyan régés-regi dokumentumokat lapoznak fel, mint az 1222-es aranybulla, vagy Mátyás 1486. évi dekrétuma. Legszívesebben mégis az időben közelebb álló vagy a váróssal kapcsolatos témákat választják. Dolgozataik nyomán felelevenedett többek között a szegedi ifjúsági mozgalom 1944-től 1957-ig, a KISZ megalá-

culásáig terjedő szakasza, a déli-alföldi betyárvilág felszámolása. A Kőrösi József közgazdasági szakközépiskola diákjai iskolájuk történetének felkutatását vállalták, az 1920—1945. között Szegeden élő háztartási cselédek élete két óvónőjelölt bújvárnak alapján válik ismertté.

Az ötleteket még hosszan sorolhatnánk. Ezek a külön történelmi órák nemcsak az iskolai oktatás kiegészítéséhez tesznek jó szolgálatot, hasznos időtöltésül kínálnak a diákoknak. Közülük sokan bizonyára leendő munkahelyükön is kamatoztatják az itt elsajátított készségeket: egy-egy évfordulóhoz kap-

csolódó megemlékezés összeállításakor nem okoz majd gondot, hova nyúljanak forrásanyagért, milyen szemlélettel keressék a sok-sok apró részletet egésze. S talán nem járunk messze az igazságtól, ha úgy véljük, az ifjú történelembarátok körének legnagyobb értéke, hogy megismerteti a fiatalokkal a történelem felfedezésének — többé-kevésbé újjáéledésének örömét. Megtanítja a diákokat arra, hogy társadalmi-történelmi összefüggések felismerése, a múlt tapasztalatainak értékelése nemcsak a történelem, hanem minden gondolkodó ember dolga.

L. Zs.

Vontatóvezető-képzés a szegedi járásban

A vontató a köznyelvben a traktor, vezetője pedig a traktoros. Sokan tudják, látják, hallottak róla, hogy egész nap traktorral szántani, zötyögni, rázkódni nem kellemes. Ezért nagyobb figyelmet és megbecsülést érdemel az, aki küzdve porral, füsttel, hőséggel, hosszú barmrázdákat húz maga után. Gépvel banni, vasparipa nyergében ülve dirigálni, kormányozni az acélszörnyet, felemelő érzés. Igaz, hogy néhány eseménytelennek tűnik a feketéllő tábla — a leforgatott tarló, a naponként szélesedő nagy földasztal. De aki már lenyomott néhány évet az olajzagú fülkében, nem szívesen válik meg „kezesé vált” gépétől. E szakma vonzása sokakat csábított a télen, amikor a térszék meghirdették a traktorvezető tanfolyamot. Tavaly év végén indult ez a képzés. A szegedi járás közsegeiben, Kisteleken, Asothaimon, Bördányban találkozhatunk könyv fölé hajló, jegyzetelő dolgozókkal, akiknek eddig is kedvük lett volna, de nem ülhettek traktorra. Három hónap után a tavasszal már üvegalutkákból élvezhetik a gépi munka adta örömet.

te szenvedni, napról napra idegen szakkifejezéseket, politikai ismereteket kell az agyunkba plántálni — mondja az egyik traktorosjelölt, aki kezdetben ugyan elijedt a rengeteg betűtől, színesábrától, de a gyakorlat, a vezetés kárpótolta mindenért. — Ha felülök a bőpárnára, csak az utat látom, meg a motorzúgást halloom.

Bördányban felújítottak, kijavítottak néhány, már műzeumnak/szánt jó, öreg gépet, és ezeken gyakorolnak a tanfolyam résztvevői. Itt a fő szervező Gál Jenő, az Előre Szakszervezet elnöke ezt mondja:

— Az oktatást 35 dolgozóval kezdtük, akik a környékről, Zombórról, Üllésről és innen, Bördány határából járnak be. Mind fiatalok. Kezdetben sokan itt akarták hagyni, mert bejött a korai tavasz és menni akartak, de a meggyőzés és a rábeszélés, no meg egy kis szigorítás végül is itt tartotta őket. A térszék vezető embereit a szaktárgyakat, az MHSZ-től felkért előadókat pedig a közlekedési ismereteket oktatják.

A vontatóvezető-képzést a Csongrád megyei tanács állami támogatásból segíti.

M. T.

— Igaz, hogy meg kell ér-

A térszékbe lépő leszerelő katonák háztáji földjéről

B. S. szegedi olvasónk írja: *Ha tavasszal szerel le a sorkatonai szolgálatból, s úgy tervezik, utána tagként belép a mezőgazdasági szövetkezetbe. Munkatársaitól úgy hallotta, hogy annak a fiatalnak, aki a leszerelés után mezőgazdasági szövetkezeti tag lesz, többféle kedvezményt adhat a szövetkezet, így háztáji földet is. Kéri: ismertessük, mit tartalmaznak ezzel kapcsolatban a rendelkezések.*

A 8/1970. (III. 1.) MEM sz. rendelet kimondja, hogy annak, aki 1970. január 1. napján vagy azután sorkatonai szolgálatot teljesített vagy teljesít, ha azt követően mezőgazdasági vagy halászati szövetkezetbe lép, a sorkatonai szolgálati idejét szövetkezeti tagsági viszonyban töltött időként kell számításba venni. Ennek megfelelően kell jogosultságát a különféle juttatásokra megállapítani. A szövetkezeti tagok különböző kedvezményeket juttatásokra való jogosultsága nagyrészt az előző év teljesítményétől függ. Ezért a mezőgazdasági szövetkezetbe való belépés évét

megelőző katonai szolgálati idő minden hónapját a jogosultságok szempontjából úgy kell tekinteni, mintha az alatt a tag a mezőgazdasági szövetkezetben havonta 12,5 tízóras munkanapot teljesített volna. A sorkatonai szolgálat után a fiatal mezőgazdasági tagot tehát mindazok a juttatások megilletik, amelyekre a jogszabály, vagy a szövetkezeti alapszabály szerint azok tartanak igényt, akik az előző évben 150 tízóras munkanapot teljesítettek. Ilyen juttatás például a háztáji föld, betegségi segély stb.

A betegségi segély a mezőgazdasági szövetkezeti tagnak az előző év teljesítményétől függően jár. A segély összegének kiszámításánál — a leszerelés után belépő fiatal tag esetében — a mezőgazdasági szövetkezetben hasonló munkakört betöltő tagok előző évi átlagos részesedésének arányos részét kell alapul venni. Kedvezmény az is, hogy a fiatal tag a segélyre a keresőképzetlenség teljes tartamára, legfeljebb azonban egy évig, tbc-megbetegedés esetén két évig jogosult.

Olvasónk kérdésére közöljük, hogy a rendelkezések szerint az újonnan belépő fiatalnak akkora háztáji földet kell kiadni, mint amekkorát azok kapnak, akik az előző évben 150 tízóras munkanapot teljesítettek. Ez azonban a rendelkezés szerint 800 négyzetméternél kevesebb nem lehet.

Dr. V. M.